

І. В. МОСКАЛЮК, канд.техн.наук, доц., ОДАУ, Одеса

ПРИЧИНИ ПОЖЕЖ В ПОБУТІ ТА ЇХ НАСЛІДКИ

Наведено аналіз стану пожеж у побуті в Україні по областях та соціальному становищу особи, яка винна у виникненні пожежі. Розглянуто причини пожеж у побуті та проведено аналіз їх виникнення. Л.: 0. Бібліогр.: 3 назв

Ключові слова: пожежі в побуті, травматизм.

Вступ

Дослідження, які наведені в статті, відносяться до галузі охорони праці та безпеки життєдіяльності. Реальні житлові умови є причиною виникнення пожеж у побуті, наслідком яких є загибель людей, нещасні випадки та травматизм, які призводять до матеріальних і моральних втрат та негативно позначаються на рівні життя населення. Пожежі у побуті – це загальнодержавна проблема. Проведення аналізу виникнення пожеж у побуті на території України по областях та соціальному становищу особи, яка винна у виникненні пожежі та визначення проблем щодо профілактики пожеж, являється актуальним. Охорона матеріальних цінностей, життя і здоров'я людей, усіх форм власності від пожеж у сучасних умовах належить до актуальних завдань держави і суспільства.

Аналіз даних відносно пожеж у побуті за останні роки на території України свідчить, що існує проблема підвищеного рівня пожеж, які призводять до загибелі людей, травматизму та значних матеріальних збитків. Тому звертання до проблем боротьби з пожежами у побуті та їх наслідками є актуальними і має величезне соціально-економічне значення і становить загальнолюдський і науково-дослідний інтерес.

Проведення аналізу причин пожеж у побуті дозволить виявити напрямки профілактики для попередження пожеж, збереження здоров'я, життя людей та матеріальних цінностей.

Метою роботи є проведення статистичного аналізу стану пожеж у побуті, з'ясуванні їх причин та умов виникнення, а також розробці рекомендацій з профілактики пожеж такого характеру.

Завдяки сучасним досягненням науки і техніки створено багато різноманітних засобів запобігання пожежам в побуті та їх гасіння. Однак кількість пожеж у житловому секторі рік у рік зростає, основною причиною яких є порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки. Більше того, в умовах науково-технічного прогресу проблема боротьби з пожежами стає гострішою, оскільки в руки людини потрапляють нові могутні джерела енергії, а кількість потенційних джерел підвищеної небезпеки зростає темпами, за яких шкода від їхнього необережного використання стає значнішою.

Стан, який склався сьогодні з пожежами, свідчить про наявність складних

проблем в протипожежному захисті житлового сектору. Насичення квартир різноманітними газовими, електропобутовими приладами і хімічними препаратами представляє значну небезпеку виникнення пожежі в квартирі у разі навіть найменшого порушення встановлених правил пожежної безпеки. Це призводить до того, що у житлових будинках пожежі виникають значно частіше, ніж у громадських або виробничих будівлях.

Пожежі, які викликані непогашеною сигаретою, є найбільш розповсюдженими. Більшість пожеж, спричинених курінням, пов'язана з курінням у нетверезому стані у ліжку.

Не менш поширеною причиною пожеж в побуті є порушення правил користування електричними приладами. Аналіз таких пожеж показує, що вони відбуваються, в основному, з двох причин: у разі порушення правил пожежної безпеки під час користування електропобутовими приладами і прихованої несправності цих приладів [1].

Крім того, пожежі можуть виникати і від несправної електропроводки або неправильної експлуатації електромережі. Це може статися, наприклад, якщо в одну розетку включити декілька побутових приладів водночас. Виникає перевантаження, проводи можуть нагрітися, а ізоляція - спалахнути. Якщо в місці короткого замикання виявляться горючі матеріали і конструкції, вони миттю займаються. Тому необхідно стежити за справністю ізоляції проводів, не допускати кріплення їх цвяхами, які можуть порушити ізоляцію [2].

До причин пожеж та загибелі людей внаслідок впливу соціального чинника відносять підпали, порушення правил пожежної безпеки при проведенні електрогазозварювальних робіт, порушення правил експлуатації побутових газових, газових та інших приладів і засобів, недбале поводження з вогнем, пустощі дітей з вогнем; техногенного фактору - несправність виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва, порушення правил підготовки і експлуатації електроустановок, вибухи, порушення правил підготовки і експлуатації пічного опалення, порушення правил підготовки і експлуатації теплогенеруючих агрегатів та установок; природного фактору - самозаймання предметів і матеріалів, розряди блискавки.

Загибель людей за часом доби залишається незмінною протягом багатьох років. Найбільша кількість загиблих вночі спостерігається з 22 до 6 годин ранку і складає 29%. Кількість загиблих від пожеж у побуті вдень з 10 до 18 годин знижується до 22%. Найменша кількість загиблих від пожеж у побуті спостерігається ввечері з 18 до 22 годин.

Результати статистичного аналізу пожеж у побуті в залежності від соціального становища особи, яка винна у виникненні пожежі, наведено у таблиці 1.

Таблиця 1- Статистика пожеж у побуті в залежності від соціального становища особи, яка винна у виникненні пожежі

Особа, винна у виникненні пожежі	Кількість пожеж та загорянь		
	2010	2011	%%
Робочий	3646	3906	-6,7
Працівник КСГП, КСП, сільських кооперацій, фермер	646	776	-16,8
Службовець	287	355	-19,2
Військовослужбовець і співробітник інших силових структур	38	39	-2,6
Пенсіонер	6424	6266	2,5
Керівник об'єкта	722	799	-9,6
Студент, учень	219	254	-13,8
Домогосподарка	1486	1616	-8,0
Інвалід	340	333	2,1
Дитина дошкільного віку	580	814	-28,7
Дитина молодшого шкільного віку	580	814	-28,7
Дитина середнього та старшого шкільного віку	231	241	-4,1
Психічнохворий і розумововідсталі	107	111	-3,6
Людина без певного роду занять (безробітний)	5354	5222	2,5
Людина, що знаходиться в місцях позбавлення волі	7	7	0,0
Іноземець	14	7	100,0
Працівник торгівлі	77	88	-12,5
Підприємець	485	522	-7,1
Інші винні особи	784	546	43,6
Винуватця не встановлено	26263	24079	9,1

Аналіз пожежної небезпеки показує, що основну частину загиблих складають наступні соціальні групи: пенсіонери до 42%, особи без певних занять - 37%, працівники - 13%. Дуже велика кількість людей гине в стані алкогольного сп'яніння. Найбільша кількість летальних випадків внаслідок пожеж у побуті спостерігається у людей віком від 40 до 60 років і складає майже 44%. Незначне зниження загиблих відбувається у мешканців у віці старше 69 років - до 36%. Найменша кількість загиблих внаслідок побутових пожеж спостерігається у людей віком від 21 до 40 років і складає 16%.

У 61% випадків виникнення пожеж від необережного поводження з вогнем винна особа не встановлена. В інших випадках винними, найчастіше, є безробітні - 10% та пенсіонери - 9%. Більшість з них - це чоловіки, віком від 30 до 50 років, які в момент порушення правил пожежної безпеки перебували в стані алкогольного сп'яніння.

Результати аналізу обліку кількості пожеж у побуті по областях України наведені у таблиці 2 [3].

Таблиця 2- Стан пожеж у побуті по областях України за 2010 – 2011 роки

Назва області	Кількість пожеж			Загинуло людей			Врятовано людей		
	2011	2010	%	2011	2010	%	2011	2010	%
АР Крим	1213	1031	17,7	74	67	10,4	59	55	10,4
Вінницька	1489	1390	7,1	68	72	-5,6	171	55	-5,6
Волинська	850	841	1,1	40	38	5,3	59	31	5,3
Дніпропетровська	3645	3948	-7,7	165	209	-21,1	92	150	-21,1
Донецька	6111	8543	-28,5	294	305	-3,6	119	62	-3,6
Житомирська	1794	1757	2,1	86	75	14,7	43	32	14,7
Закарпатська	927	670	38,4	29	26	11,5	22	22	11,5
Запорізька	2958	2972	-0,5	109	99	10,1	86	113	10,1
Ів.Франківська	1335	941	41,9	60	41	46,3	46	45	46,3
Київська	2233	2402	-7,0	118	97	21,6	63	41	21,6
Кіровоградська	1029	1187	-13,3	58	55	5,5	12	12	5,5
Луганська	2576	4451	-42,1	129	151	-14,6	199	155	-14,6
Львівська	1826	1737	5,1	73	85	-14,1	218	335	-14,1
Миколаївська	1657	1142	45,1	56	55	1,8	104	199	1,8
Одеська	3033	2242	35,3	109	111	-1,8	229	104	-1,8
Полтавська	944	1017	-7,2	74	76	-2,6	213	89	-2,6
Рівненська	1190	895	33,0	67	41	63,4	53	40	63,4
Сумська	1423	1964	-27,5	44	60	-26,7	86	68	-26,7
Тернопільська	1019	745	36,8	44	47	-6,4	95	83	-6,4
Харківська	3199	4359	-26,6	116	107	8,4	147	184	8,4
Херсонська	2208	1339	64,9	64	55	16,4	128	125	16,4
Хмельницька	769	778	-1,2	35	40	-12,5	59	43	-12,5
Черкаська	909	1205	-24,6	64	62	3,2	29	30	3,2
Чернівецька	524	480	9,2	34	36	-5,6	24	22	-5,6
Чернігівська	1110	1307	-15,1	64	57	12,3	121	126	12,3
м. Київ	3558	3812	-6,4	33	56	-41,1	229	197	-41,1
м. Севастополь	755	725	4,1	18	14	28,6	36	19	28,6
Всього по Україні	50284	53880	-6,7	2125	2137	-0,6	2742	2437	-0,6

Результати аналізу кількості пожеж у побуті у 2010 році, порівняно з 2011 роком, свідчить, що кількість пожеж зменшилась майже на 6,7 %.

Особлива увага приділяється летальним випадкам, які виникли внаслідок пожежі. Збільшення кількості загиблих у побуті за 2010 – 2011 роки на Україні спостерігається у таких регіонах, як АР Крим – на 10,4 %, Житомирська область – на 14,7 %, Закарпатська – на 11,5 %, Запорізька – на 10,1 %, Івано-Франківська – на 46,3%, Київська – на 21,6 %, Рівненська – на 63,4 %, Херсонська – на 6,4 %, Чернігівська – на 12,3 %, м. Севастополь – на 28,6 %.

Проте, в деяких регіонах спостерігається явне зниження загиблих, зокрема, у Дніпропетровській області – на 21,1 %, Луганській – на 14,6 %, Львівській – на 14,1 %, Сумській – на 26,7 %, Хмельницькій – на 21,5 %, м. Київ – на 41,1 %.

Загальна кількість загиблих по Україні від пожеж у побуті за 2010 – 2011 роки знизилась на 0,6 %.

Для забезпечення пожежної безпеки необхідно запобігти утворенню джерел запалювання. Також для профілактики пожежної безпеки приміщення, в якому є потенційне джерело запалювання, повинно бути надійно захищене автоматичними засобами захисту (аварійним відключенням, сигналізацією або гасінням). Із засобів пожежогасіння найбільш ефективними і безпечними є вогнегасники.

Вимоги пожежної безпеки також направлені на забезпечення надійної евакуації людей з будівель і приміщень при пожежі. Розміщені на шляхах евакуації пожежні крани та протидимова вентиляція повинні перебувати в справному стані.

Отже, пожежна безпека – стан об'єкта, при якому з регламентованою ймовірністю виключається можливість виникнення та розвиток пожежі і вплив на людей її небезпечних факторів, а також забезпечується захист матеріальних цінностей.

Висновки

Таким чином, пожежі у побуті залишаються загальнодержавною проблемою. Цілеспрямована робота центральних і місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій спроможна зменшити кількість пожеж у побуті, сприяти технічному переоснащенню будинків і споруд протипожежним оснащенням та зменшити відсоток загибелі та травматизму людей на пожежах.

Список літератури: 1. Шебеко Ю. Н. Оценка риска эскакации пожара в производственных зданиях и сооружениях / Ю. Н. Шебеко, Д. М. Гордиенко, А. Е. Дроздов, Д. С. Кириллов, Ю. И. Дешевых, А. Н. Гилетич // Пожарная безопасность. — 2010. — № 4. — С. 46 — 47. 2. <http://forinsurer.com/public/09/07/07/3825/> 3. <http://blog.kp.ua/users/2756060/post149332301/>

УДК 614.841.2

Причины пожаров в быту и их последствия/ Москалюк И. В. //Вестник НТУ «ХПИ». Серия «Новые решения в современных технологиях». – Харьков: НТУ «ХПИ». – 2012. - №44(950) . С. 66 – 71.

Приведен анализ состояния пожаров в быту в Украине по областям и социальной принадлежности людей, которые виноваты в возникновении пожара. Рассмотрены причины пожаров в быту и проведен анализ их возникновения. . Из.: 0 Библиогр.: 3 назв

Ключевые слова: пожары в быту, травматизм.

UDK 614.841.2

Causes of fires in the home and their implications / Moskaliuk I.// Bulletin of NTU “KhPI”. Subject issue: New desicions of modern technologies. – Kharkov: NTU “KhPI”. – 2012. - №44(950). P. 66 – 71.

An analysis of the status of domestic fires in Ukraine by region and social status of people who are to blame in case of fire. The causes of fires in the home and the analysis of their occurrence. . Im.: 0 Bibliogr.: 3

Keywords: fires in the home, injuries.

Надійшла до редакції 25.08.2012